

YEREL YÖNETİMLERİN POLİTİKA BELGELERİNİ TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ PERSPEKTİFİNDEN İNCELERKEN KULLANILABİLECEK SORU ÖRNEKLERİ

Yerel yönetimlerin politika belgelerini toplumsal cinsiyet eşitliği (TCE) perspektifinden incelemek için belirli sorular kullanılabilir, soruların kapsamı incelenen yerel yönetime ve ihtiyaca göre çeşitlendirilebilir. Bu dosyada, Dr. Öğr. Üyesi Özgün Akduran'ın "[Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Stratejik Planlama](#)" ve "[Belediye İle Nasıl İş Birliği Kurabiliriz?](#)" yayınlarından hareketle [Eşit Kamusal Alanlar](#) projesinde kullanılan sorular yer alıyor.

1. KÜNYE

BELEDİYE İSMİ:

İNCELENEN TEMEL BELGE:

YAYIMLANMA TARİHİ:

REVİZYON TARİHİ:

(VARSA) İNCELENEN DİĞER BELGE.1:

YAYIMLANMA TARİHİ:

REVİZYON TARİHİ:

(VARSA) İNCELENEN DİĞER BELGE.2:

YAYIMLANMA TARİHİ:

REVİZYON TARİHİ:

BELEDİYE ÇALIŞAN SAYISI:

KADIN:

ERKEK:

TCE'YE YÖNELİK BİRİM(LER) VAR MI?:

(VARSA) KURULUŞ TARİHİ:

(VARSA) TCE BİRİMİ HAKKINDA BİLGİLER: *(Cinsiyet kırılımlı çalışan sayısı, bağlı olduğu birim vb.)*

2. POLİTİKA BELGESİNİN İÇERİĞİ

Türkiye'deki yerel yönetimlerin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik politikalarına yönelik yol haritalarını incelemeye en uygun belgelerin başında "Stratejik Plan" belgeleri geliyor. Çünkü nüfusu 50.000 ve üzeri olan tüm belediyeler yerel seçim takvimine uyumlu olarak 5 yılda bir stratejik plan hazırlar ve bu belgeleri kamuya açık olarak yayınlar. Bu bölüm, temel politika belgelerinin yanı sıra ek kaynaklar (kurumsal web sitesindeki duyurular, hazırlanan ek araştırmalar, raporlar, eylem planları vb.) üzerinden detaylandırılabilir.

2.1. PLANLAMA HAZIRIK SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu bölümde, belirlenen yerel yönetimlerin ilgili faaliyet dönemini kapsayan temel planlama belgesinin nasıl oluşturulduğu, söz konusu belgede açıklanan içeriğe göre incelenebilir.

- Nasıl bir planlama süreci yürütülmüş? Katılımcı bir süreç mi? Yapılan etkinlikler neler? Toplantılar, anketler, odak gruplar, revizyon döneminde katılımcı çalıştaylar yapılmış mı?)
- Planlama sürecine farklı paydaşlar dahil edilmiş mi? Farklı uzmanlıklara yer verilmiş mi?
- (Varsa) Hangi paydaşlar planlama sürecine dahil edilmiş? İlçenin çeşitliliğini kapsıyor mu?
- (Varsa) Planlama sürecine dahil edilen paydaşlar arasında TCE odaklı çalışan/temsil eden paydaşlar var mı? Bu paydaşlar TCE'nin farklı boyutlarını yansıtıyor mu, tematik olarak çeşitlilik sağlıyor mu? (Sürece katılan kadına yönelik çalışan STÖ'lerin faaliyet alanları neler? Şiddet, istihdam, eğitim gibi farklılaşıyor mu?)
- İlçe durum tespit analizleri yapılmış mı? (İş-Dış paydaş beklenti, PESTLE, Çevre analizi vs.)
- (Varsa) İlçe ne kadar iyi analiz edilmiş, yaşam alanı yeterince iyi tanınmış mı? Yapılan analizler farklı paydaşlar ve gruplar için farklılaşan bilgileri & sorunları & ihtiyaçları görüyor mu? Veriler gruplara göre ayrıştırılabilir mi? (Örn. İlçede yaşayan farklı grupların mekânsal dağılımı, cinsiyet kırılımına göre farklı ihtiyaç/beklenti analizleri vb. belirgin mi?)
- (Varsa) Yapılan analizlerde TCE ekseninde bahsedilen konular neler? Gizli kalan konular, sözü geçmeyen temalar var mı?

2.2. SOMUT ÇIKTILAR (HEDEFLER, GÖSTERGELER, FAALİYETLER)

Bu bölümde, belirlenen yerel yönetimlerin ilgili faaliyet dönemini kapsayan temel planlama belgesinde yer alan amaçlar, hedefler, performans göstergelerinin içeriği TCE gözlüğüyle inceleyebilir.

- Belirlenen hedefler, amaçlar arasında TCE'ye yönelik olanlar var mı? Hedefler ne kadar odaklanmış veya geniş bırakılmış?
- Doğrudan TCE ile ilgili olmayan (direkt olarak belirtilmeyen, "kadın, toplumsal cinsiyet" vb. kelimeleri içermeyen) ancak dolaylı olarak TCE bakış açısını güçlendirebilecek hedef, faaliyet, proje var mı? (Örneğin, parkların düzenli olarak güvenlik denetimlerinin yapılması, güvenlik endişesi yaşayan grupların kamusal alana erişimini artırabilecek bir unsur olarak değerlendirilebilir.)
- Belirlenen hedefler, kentteki farklı grupların farklı ihtiyaçlarına yönelik ayrıştırılarak mı kurgulanmış?
- (Varsa) Yapılan analizlerde TCE odağında tespit edilen sorunların çözümüne yönelik hedefler, amaçlar belirlenmiş mi? Stratejik hedefler analizlerin sonuçlarıyla konuşuyor mu?
- Hedeflere ulaşmak için belirlenen faaliyetler ve projeler ilçedeki farklı grupları kapsayacak şekilde çeşitli ve somut mu? (Örneğin, kadınlar, çocuklar vb. farklı demografik gruplar için farklı proje planlarına yer veriliyor mu?)
- (Varsa) TCE'ye yönelik (veya konuyla ilgili olabilecek) hedef, amaç, faaliyet, projelerin izlenmesini sağlayabilecek somut göstergeler belirlenmiş mi?
- (Varsa) TCE'ye yönelik belirlenen göstergeler farklı gruplar için ayrıştırılmış mı? (Örneğin göstergeler kadınlar, çocuklar için ayrı ayrı izlenebilir mi?)
- Kamusal alanların TCE yaklaşımıyla düzenlenmesine, kadınların bu alanları kullanımına yönelik hedefler, amaçlar belirlenmiş mi? TCE yaklaşımıyla mekânsal düzenlemeler planlanmış mı?

2.3. KURUM İÇİ TCE YAKLAŞIMI

Bu bölümde, belirlenen yerel yönetimlerin ilgili faaliyet dönemini kapsayan temel planlama belgesinde yer alan kurum içi analizler, kurumun misyon/vizyon/değerleri, kurum içine yönelik stratejik amaç/hedef/göstergeler TCE gözlüğüyle incelenebilir.

- Kurum içi personel dağılımları, birim ve pozisyonlara göre cinsiyet kırılımıyla verilmiş mi? Hangi birimde kadın çalışanların ağırlıklı olduğu görülebiliyor mu? Yönetici düzeyindeki kadın çalışanların oranına dair bilgilendirme var mı?
- Kurum içi doğrudan TCE'ye yönelik belirlenen hedefler var mı? (Örneğin kadın çalışan oranının X'e çekilmesi, izinlerin iyileştirilmesi (regl izni, emzirme odası vs.), personele TCE eğitimlerinin verilmesi vb.)

2.4. GENEL DEĞERLENDİRME

Bu bölümde, belirlenen yerel yönetimlerin ilgili faaliyet dönemini kapsayan temel planlama belgesinin genel anlamda tonu, yapısı (kategorileri) ve yaklaşımı TCE gözlüğüyle incelenebilir.

- TCE ile ilgili olan hedef, amaç, faaliyetler hangi birimin/birimlerin sorumluluğunda? Görev dağılımları ve tanımları somut olarak belirtilmiş mi?
- Planın genelinde TCE'ye duyarlı bir yaklaşım var mı? (Örneğin, belgenin dili ve TCE'ye ilişkin kavramların kullanımı nasıl, kadınlara yönelik hizmetlere yalnızca bir sosyal hizmet olarak mı yaklaşmış, TCE'ye yönelik hedefler tek bir başlık altında mı toplanmış yoksa genel olarak belgenin içeriğine bu yaklaşım işlemiş mi?)
- TCE konusunda farklı paydaşlarla iş birliği yapılıyor mu? Öneriler alınıyor mu?
- TCE ile ilgili doğrudan hedef sayısı
- TCE ile ilgili dolaylı hedef sayısı
- TCE ile ilgili doğrudan gösterge sayısı
- TCE ile ilgili dolaylı gösterge sayısı
- TCE ile ilgili doğrudan faaliyet/proje sayısı
- TCE ile ilgili dolaylı faaliyet/proje sayısı